

Anketa za HR EASE ZNAK sesiju

Anketa je provedena anonimno pomoću alata *Limesurvey*, a završena je 7. svibnja 2021.

- 1. Vaš časopis izlazi...** (N = 76)
- a) Samo online 8 (10,53%)
  - b) Samo u tiskanom obliku 3 (3,95%)
  - c) I online i u tiskanom obliku 65 (85,53%)

I. Pitanja namijenjena časopisima koji imaju tiskano izdanje

- 2. U koliko primjeraka tiskate časopis?** (N = 68)
- a) < 50 ..... 4 (5,97%)
  - b) 51-100..... 11 (16,42%)
  - c) 101-200..... 24 (35,82%)
  - d) 201-500..... 22 (32,84%)
  - e) 501-1000..... 6 (8,96%)

- 3. Kome su tiskani primjerci namijenjeni (moguće više odgovara):** (N = 68)
- a) autorima (besplatni primjerci) 58 (85,29%)
  - b) individualnim pretplatnicima 45 (66,18%)
  - c) ustanovama (knjižnicama) pretplatnicima 57 (83,82%)
  - d) slobodnoj prodaji..... 31 (45,59%)
  - e) bazama podataka koje indeksiraju časopis 35 (51,47%)
  - f) NSK, MZO, HAZU i sl. (dostava obaveznih primjeraka) 58 (85,29%)
  - g) razmjeni s drugim časopisima i institucijama 55 (80,88%)
  - h) Ostalo 6 (8,82%)
    - Članovima uredničkog odbora i Izdavačkog savjeta
    - donacijama i poklonima
    - recenzentima
    - recenzentima, gostima predavačima, nagrađenim studentima, postdiplomantima
    - recenzentima, međunarodnom uredništvu
    - uređivačkom odboru

- 4. Koliko udio ukupnih troškova ulažete u tisak (uključujući pripremu tekstova za tisak):** (N = 67)
- a) manje od 25 % 6 (8,96%)
  - b) 25-50 % 17 (25,37%)
  - c) 50-75 % 20 (29,85%)
  - d) više od 75 % 24 (35,82%)

5. Razmatrate li mogućnost prelaska isključivo na online izdanje: (N = 68)
- a) Da..... 32 (47,06%)
  - b) Ne 36 (52,94%)

6. Ako ste na 5. pitanje odgovorili „Da“, koji su razlozi u prilog prelaska isključivo na online izdanje (moguće više odgovara): (N = 32)

- a) očekivana publika je navikla na online publikacije..... 23 (71,88%)
- b) autorima je važno samo online izdanje..... 14 (43,75%)
- c) brže objavljivanje broja 21 (65,63%)
- d) jednostavnija priprema 15 (46,88%)
- e) želja za uštedom troškova 29 (90,63%)
- f) nedostatak sredstava za tisak..... 12 (37,5%)
- g) Ostalo 3 (9,38%)
  - Cijena tiskanja
  - u ove dvije godine dok je financiranje bilo na Sveučilištu, teško je bilo dobiti sredstva za tiskanje. UNIRI želi da svi budu samo online i unutar dobivenih sredstava samo 25% se može potrošiti na tisak
  - veće tehničke i sadržajne mogućnosti on-line objave

7. Ako ste na 5. pitanje odgovorili „Ne“, Koje prepreke nalazite za prijelaz na isključivo online izdanje: (N = 36)

- a) čitatelji i dalje žele imati mogućnost čitanja na papiru..... 29 (80,56%)
- b) autori žele imati tiskane autorske primjerce 25 (69,44%)
- c) trebaju nam primjerci za razmjenu 24 (66,67%)
- d) ne želimo izgubiti prihod od prodaje tiskanih izdanja..... 5 (13,89%)
- e) Ostalo 4 (11,11%)
  - arhiva i čuvanje
  - Arhiviranje znanja. Bez interneta, a onda bez struje, digitalni su zapisi neupotrebljivi i ne bi vjerujem da bi znanje trebalo izlagati takvom riziku.
  - konzervativnost nadređenih
  - obvezni primjerci za knjižnice

8. S obzirom da imate paralelno tiskano i online izdanje, PDF datoteke koje koristite za online izdanje časopisa: (N = 65)

- a) pripremate samostalno 31 (47,69%)
- b) dobivate od tiskare..... 29 (44,62%)
- c) Ostalo 5 (7,69%)
  - dobivamo od tvrke koja priprema tekst za print i objavu
  - dobivamo od zasebne osobe koja radi prijelom
  - Od prelamatelja.
  - preprint radimo sami, verziju za tisak dobivamo od tiskare
  - vanjski suradnik

9. Imate li još neki komentar vezan uz tiskanje časopisa i prijelaz na isključivo online izdanje?

- Dugoročno je vrlo teško održati bilo koji modalitet izlaženja koji je ekonomski samodostatan. Za ciljanu publiku to znači neminovani gubitak kvalitete, pogotovo ako su navikli sadržaj dobivati besplatno.
- I za online izdanje nužno je pripremiti tekstove jednako kao za tisak, tako da imamo samo dodatne troškove tiska. Ako se tiska/printa relativno mali broj primjeraka ne radi se o velikom iznosu. Autori i čitatelji rado imaju tiskanu verziju časopisa a mi ne prekidamo dugogodišnju tradiciju izlaska časopisa u tiskanom izdanju.
- Kod nas je do sada tako stvar funkcionirala da strogi prijelaz na mrežno izdanje ne znači izdvajanje sredstava u druge svrhe, recimo za reklamu ili za urednički posao, nego se jednostavno drastično srezalo financiranje, a drastično rezanje financiranja dugoročno znači da stavka nije ni potrebna. To nije racionalna misao, nego politikantska i treba je biti svjestan. I to će u ovakvom političkom establišmentu bez sumnje biti konačna posljedica. U tom pogledu, bolje je izdvajati sredstva za tisak i osiguravati da znanje ima dodatan oblik arhiviranja, oblik koji razvija i čuva civilizaciju već nekoliko tisuća godina, nego da više ni za to nemamo. Nemojte se boriti za ukidanje tiska, nego se borite za povećanje izdvajanja. Tisak nije uludo utrošen novac, nikada nije bio, nikada neće biti.
- Kod nekih članova institucije postoji otpor na prelazak na isključivo online izdanje
- Kod publike postoje različita očekivanja uvelike generacijski određena. Starija publika preferira tiskano izdanje, a mlađa online izdanje
- Nedavno je uredništvo odlučilo zadržati tiskanu verziju dokle god to bude bilo moguće, s obzirom da se tisak financira od MZO. Ističu se dva razloga, održanje tradicije i dodatna sigurnost u smislu arhiviranja (<https://arxiv.org/abs/2008.11933>). Za sada niti jedan e-repozitorij ne može jamčiti toliko dugotrajnu sigurnost kao što to mogu višestruke tiskane kopije na različitim lokacijama.
- Prevladava mišljenje da se u znanstvenoj zajednici iz društveno-humanističkih znanosti tiskano izdanje časopisa još uvijek smatra neophodnim.
- Print ima svoje čari koje online verzija ne može nadoknaditi. Kombinacija je najisplativija.
- S obzirom da se časopis kojemu sam urednik izdaje u nakladi strukovnog društva, jedna od pogodnosti pri plaćanju članarine su i besplatni primjerci časopisa izdani u toj godini. Kako je za dio članova (pogotovo starije članove) to jedan od razloga zašto obnavljaju članstvo, za sada nismo razmatrali prelazak samo na online izdanje. Ipak, u slučaju da nedostatak financijskih sredstava značajnije utječe na kvalitetu i opseg časopisa, spreman sam na razmatranje uredništvu dati i opciju potpunog online izdanja časopisa.
- sami radimo pripremu za tisak radi smanjenja troškova tako da tiskara pdf dobiva od nas, a ne obratno.
- Smatramo da je izdavanje tiskanog oblika važan za jedan dio autora čije matične ustanove to smatraju potvrdom autentičnosti časopisa.
- svake godine ide se u smjeru smanjenja ili razmatranja naklade, no još uvijek nije trenutak za potpuno ukidanje tiskanog oblika. Mislim da bi svaki časopis trebao razmotriti smanjenje naklade, no ne i nužno ukidanje tiskanih primjeraka. Mislim kako se sa studentima jako mora ponovno raditi u smjeru povratka papiru (recikliranom po mogućnosti i ne uvijek papiru, nego racionalno, dakako, ekološki), ali studenti kada čitaju on-line i kada čitaju tiskano, papirnato, drukčije razmišljaju i drukčije apsolviraju pročitano. Površno scrollanje kroz tekst ima svoje prednosti, no čini se da snažno utječe na način na koji studenti pamte gradivo. To je samo jedan od segmenata koji idu u smjeru toga da se posve ne napusti tiskana verzija.
- Tiskano i online izdanje podrazumijeva dodatne troškove. U ovo vrijeme je teško iznaći sredstva za podmirenje troškova, a zahtjevi za online izdanja su veća jer priprema za tisak je jedan oblik (grafička priprema za tisak), a nakon toga se priprema XML verzija, PDF verzija i Word verzija koja iziskuje dodatne troškove. Uz online izdanje svakako je potreban i određeni broj tiskanih primjeraka za periodike i pretplatnike.
- Vjerojatno ne postoji niti jedan stvarno opravdan razlog za tiskanje znanstvenih časopisa.

II. Pitanja namijenjena časopisima koji imaju isključivo online izdanje

10. Časopis je: (N = 8)

- a) oduvijek izlazio samo online..... 4 (50,0%)
- b) započeo izlaziti u tisku i kasnije prešao online 4 (50,0%)

11. Razlozi objavljivanja isključivo online izdanja (moguć višestruki odgovor): (N = 8)

- a) očekivana publika je navikla na online publikacije..... 5 (62,5%)
- b) autorima je važno samo online izdanje 3 (37,5%)
- c) brže objavljivanje broja 7 (87,5%)
- d) jednostavnija priprema 4 (50%)
- e) želja za uštedom troškova 6 (75%)
- f) nedostatak sredstava za tisak..... 0 (0%)
- g) Ostalo 1 (12,5%)
  - odluka publishera

12. Imate li još neki komentar vezan uz tiskanje časopisa i prijelaz na isključivo online izdanje?

- a) Da..... 2 (25,0%)
  - S obzirom da se radi o vrlo mladom i neetabliranom časopisu, online izdanje je jedini način da časopis dođe do publike.
  - Sve što sam nabrojio u prethodnom pitanju.

III. Pitanja vezana uz objavu nerecenziranih rukopisa (preprinata)

13. Ima li Vaš časopis definiran (i objavljen) stav ili pravila o preprintima u uputama za autore? (N = 76)

- a) Da..... 16 (21,05%)
- b) Ne 60 (78,95%)

14. Razmatra li Vaš časopis za postupak recenzije i objavu zaprimljene rukopise koji su već objavljeni kao preprinti u nekom repozitoriju? (N = 76)

- a) Da..... 25 (32,89%)
- b) Ne 51 (67,11%)

15. Ako ste na 14. pitanje odgovorili „Da“, tražite li od autora da pri prijavi rada navedu da je već objavljena preprint verzija rada? (N = 25)

- a) Da..... 9 (36%)
- b) Ne 12 (48%)
- c) Nije primjenjivo 4 (16%)

16. Dopušta li Vaš časopis pohranu radova zaprimljenih za razmatranje u Vašem časopisu u nekom od repozitorija u otvorenom pristupu? (N = 76)

- a) Da, i prije dovršetka recenzijskog postupka 4 (5,26%)
- b) Da, nakon recenzijskog postupka i prihvatanja, a prije objave rada u Vašem časopisu. 8 (10,53%)
- c) Ne, uopće. 11 (14,47%)
- d) Nismo još definirali svoj stav o tom pitanju. 53 (69,74%)

17. Ako ste na 16. pitanje odabrali odgovore a) ili b), postoje li neki uvjeti za pohranu u repozitoriju? (N = 12)

- a) Da, autor smije pohraniti samo u institucijskom repozitoriju..... 1 (8,33%)
- b) Da, autor smije pohraniti samo u nekomercijalnom repozitoriju. 3 (25%)
- c) Ne, autor smije pohraniti u bilo kojem repozitoriju..... 6 (50%)
- d) Nije primjenjivo. 1 (8,33%)
- e) Ostalo 1 (8,33%)
  - Jako sam protiv objavljivanja nerecenziranih članaka jer prijeti poplava smeća.

18. Ako Vaš časopis ne dozvoljava objavljivanje preprint verzije rada (odgovor 16-c) koji je razlog tome (navesti sve što smatrate preprekom): (N = 11)

- a) ne želimo ugroziti ekskluzivnost sadržaja časopisa 4 (36,36%)
- b) ne želimo ugroziti postupak dvostruko slijepe recenzije 9 (81,82%)
- c) ne odobravamo dijeljenje neprovjerenih informacija (koje nisu prošle postupak recenzije) 10 (90,91%)
- d) Ostalo 1 (9,09%)
  - smatramo da objavljivanje nerecenziranih radova snižava kvalitetu znanstvenih radova